

Zevenentwintig

Ervaren reizigers laten geen sporen na.
Goed taalgebruik laat geen ruimte voor twijfel.
Goed rekenen heeft geen telraam nodig.

Goede deuren hebben soms grendel noch slot
en kunnen toch niet geopend worden.
Een goede knoop kan zonder touw of garen,
en toch niet uit elkaar worden gehaald.

Zo redt de wijze mensen altijd om een reden en wijst hij niemand af,
heeft hij mededogen voor al het leven, en wijst hij niets af.

Zo handelt de verlichte.

Daarom is iemand die niets dan goedheid is
geschikt om mensen te leiden die dat missen,
en wie dat missen zijn zelf een middel.

‘Achting voor geen enkele meester,
geen liefde voor de leerling’,
maakt zelfs de wijze sprakeloos.

Noem dit het belangrijkste mysterie.

Zevenentwintig

Een goed reiziger laat geen spoor na;
een goed spreker begaat geen fout;
een goed rekenaar behoeft geen telraam;
wie goed sluit, behoeft geen tralies of grendels,
en niemand kan na hem openen.
Wie goed bindt, behoeft geen touwen of knopen,
en niemand kan na hem ontbinden.
Ook al zijn de mensen slecht,
waarom zou men ze verwerpen?
De wijze is dus altijd een goed redder van mensen,

en geen mens wordt verworpen;
hij is een goed redder van dingen,
en niets wordt verworpen;
dit wordt dubbele verlichting genoemd.
Goede mensen zijn daarom de leermeesters van de slechte,
en slechte mensen zijn materiaal voor de goede.
Zij die hun leermeesters niet achten,
en zij die hun materiaal niet liefhebben,
zijn in de war, al handelen ze ‘politiek’.
Dit is wezenlijke subtiliteit.

Zevenentwintig

*Wie de weg weet laat geen sporen na.
Wie goed spreekt vergist zich niet.
Wie goed rekt gebruikt geen hulpmiddelen.
Wie goed sluit gebruikt slot noch grendel,
en niemand opent wat hij gesloten heeft.
Wie goed bindt gebruikt touw nog koord,
en niemand krijgt los wat hij heeft vastgemaakt.*

*Daarom helpt de wijze iedereen en wijst niemand af.
Hij behoudt de dingen en verwaarloost niets.
Men zegt van hem dat hij ‘Dubbel Helder’ is.*

*Want, de wijze beschouwt zich niemands meerdere;
de goede mens beschouwt zich als het voorbeeld van het goede,
en de minder goede volgt zijn voorbeeld.*

*Nergens boven staan en nergens voorbeeld aan nemen,
je onwetend houden en weten,
dit heet ‘Werkelijk Verheven’.*